

Konsekvenser for friluftsliv ved etablering av Grødalen kraftverk, Sauda kommune

Fagrapport for friluftsliv, 2024

Ranveig Straume

Konsekvenser for friluftsliv ved etablering av Grødalen kraftverk, Sauda kommune

Ecofact rapport: 1091

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Straume, R. 2024. Konsekvenser for friluftsliv ved etablering av Grødalen kraftverk, Sauda kommune. Ecofact rapport 1091, 29s. + vedlegg 1.
Nøkkelord:	Friluftsliv, småkraftverk, påvirkning, turruter
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8469-090-2
Oppdragsgiver:	Sunnhordaland Kraftlag AS
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Christine Olson
Prosjektmedarbeidere:	Ragnhild Svensen Stokka og Ranveig Straume
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Tursti ved vestsiden av Grødalselva. Foto: Christine Olson ©

www.ecofact.no

INNHold

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 UTBYGGINGSPLANER	5
2.1 LOKALISERING	5
2.2 UTBYGGINGSPLANER	6
2.3 HYDROLOGISK DATA.....	7
3 MATERIALE OG METODE	8
3.1 VURDERING AV VERDI, PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS	8
3.1.1 <i>Vurdering av verdi</i>	8
3.1.2 <i>Vurdering av påvirkning</i>	10
3.1.3 <i>Vurdering av konsekvens</i>	12
3.2 SAMLET BELASTNING.....	13
3.3 DATAGRUNNLAG	14
3.4 NULLALTERNATIVET	14
4 DEFINISJONER OG OVERORDNEDE MÅL OG FØRINGER	15
5 DAGENS STATUS OG VERDI.....	16
5.1 FRILUFTSLIVSOMRÅDER	16
5.2 FRILUFTSLIVETS FERDSELSÅRER	17
5.3 VERDIVURDERING	19
6 PÅVIRKNING	23
6.1 PROBLEMSTILLINGER	23
6.2 TILTAKETS PÅVIRKNINGER	23
6.2.1 <i>Nullalternativet</i>	23
6.2.2 <i>Påvirkninger av tiltaket</i>	23
6.2.3 <i>Samlet oversikt over tiltakets påvirkninger</i>	26
7 KONSEKVENSER	27
7.1 NULLALTERNATIVET	27
7.2 KONSEKVENSER FOR FRILUFTSLIV	27
7.3 SAMLET BELASTNING.....	28
8 ANBEFALINGER OG AVBØTENE TILTAK	28
REFERANSER.....	29
VEDLEGG 1 – VARMEKART FRA STRAVA	30

FORORD

Foreliggende fagrapport om friluftsliv er utarbeidet som ett av flere faggrunnlag for konsesjonssøknaden om utbygging av Grødalen kraftverk i Sauda kommune, Rogaland fylke. Rapporten er basert på feltundersøkelser og øvrig datainnsamling. Vi takker Andrea Marie Gundersen for godt samarbeid i prosessen.

Sandnes

21. November 2024

Ranveig Straume

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Foreliggende fagrapport presenterer resultatene fra kartlegging av friluftsliv i forbindelse med søknad om konsesjon for kraftverksutbygging i Grørdalen. Resultatene vurderes opp mot tiltaket og dets konsekvenser for friluftslivet. Rapporten er basert på feltundersøkelser og øvrig datainnsamling.

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for friluftsliv regnes som godt. Sauda kommune har tidligere kartlagt området som et større friluftslivsområde i 2018, og influensområdet ble befart av Ecofact den 28. juni 2024. En rekke offentlige kartdatabaser og nettsider har og blitt brukt for å samle data om områdets friluftsliv samt kontakt med kommunen, lokalkjente og en rekke friluftslivsorganisasjoner.

Resultat

Hele planområdet faller innenfor friluftsområdet Saudafjella. Det er og identifisert og vurdert seks turruter og turmål i nærområdet (Hovlandsnuten, Skeivane – Stolvassbu, Nordstøldalen skiløype, Bekkestølsnuten, Nordreskårnuten og Nonskiljenuten). Foreliggende tiltak vil ikke påvirke friluftsområdet Saudafjella som helhet, og heller ikke påvirke turrutene/turmålene Hovlandsnuten, Skeivane – Stolvassbu, Nordstøldalen skiløype eller Nonskiljenuten i nevneverdig grad. Tiltaket medfører imidlertid påvirkningsgraden tilsvarende nedre del av *Forringet* for turrutene til Bekkestølsnuten og Nordreskårnuten. For å nå begge turmålene følger en i utgangspunktet samme sti opp mot Grørdalen. Denne stien går tett ved Grørdalselva opp mot planlagt inntaksdam. Både inntaksdammen, kraftstasjonen og en endret vannføring i elva vil medføre menneskelige inngrep i et ellers urørt landskap som sammen vil redusere de visuelle kvalitetene av område. Ryddebeltet til rørgatealternativene vil og medføre visuelle forstyrrelser langs deler av turrutene. Bruken av området vil imidlertid ikke bli forhindret av tiltaket, men enkelte friluftslivskvaliteter kan bli noe redusert.

Tiltaket medfører *Ubetydelig konsekvens* for friluftslivsforekomstene Saudafjella, Hovlandsnuten, Skeivane – Stolvassbu, Nordstøldalen skiløype og Nonskiljenuten. Bekkestølsnuten og Nordreskårnuten får imidlertid *Noe konsekvens*. Samlet konsekvens for tiltaket er vurdert til **Noe konsekvens**, uansett rørgatealternativ. Rørgatealternativ 2 (øst for Grørdalselva) anbefales imidlertid over alternativ 1 (vest for Grørdalselva) da rørgatealternativ 2 er lenger unna stiene i området enn alternativ 1.

Avbøtende tiltak:

- Tilgjengeligheten av friluftsområdene bør ivaretas, både i anleggsfasen og permanent fase.
 - Anleggsarbeidets mest støyende aktiviteter bør legges utenom helger, på kvelder samt reduseres eller unngås i sommerhalvåret når det vanligvis er høysesong for å gå turer.
 - Det bør sikres at anleggsarbeidet ikke medfører varige endringer på naturforholdene og vegetasjonen i terrenget, f.eks. planering til riggområder, kjøreskader eller avrenning fra åpne masser eller betong.
-

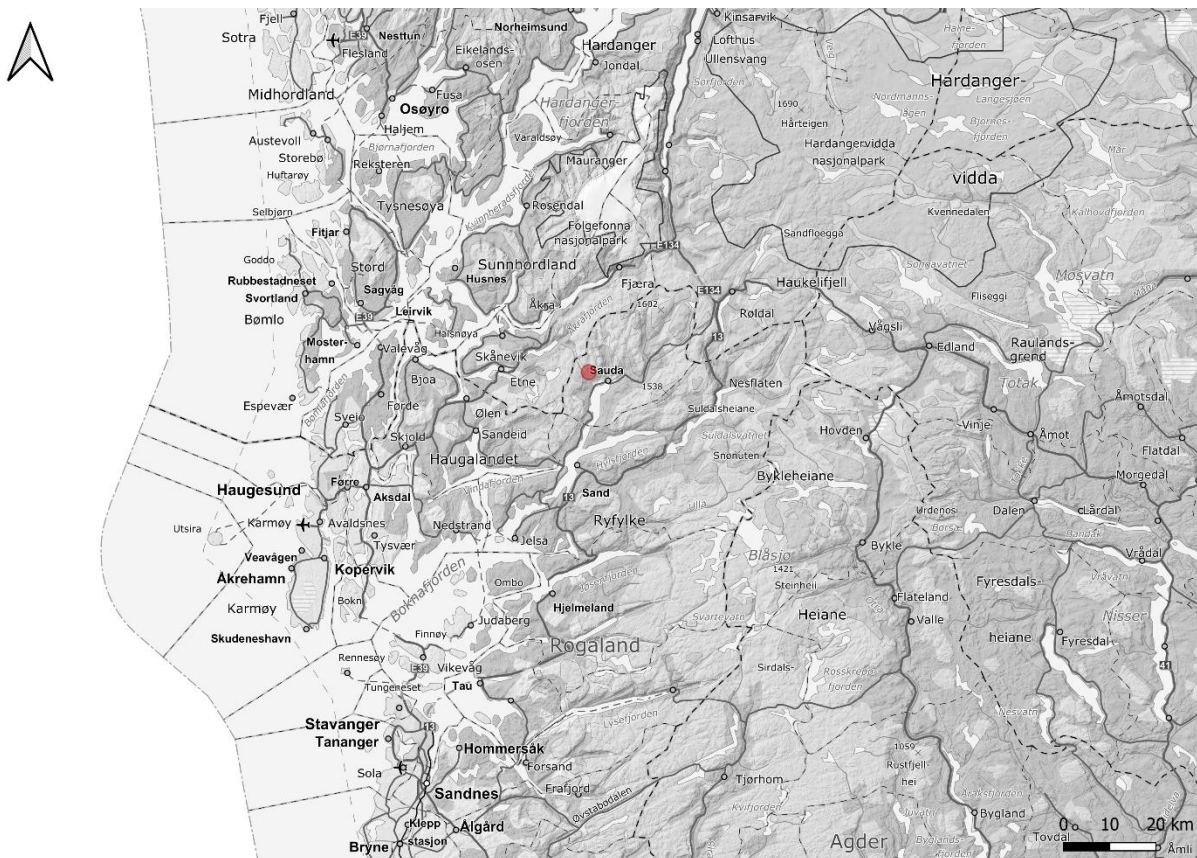
1 INNLEDNING

Foreliggende fagrapport om friluftsliv belyser verdi, påvirkning og konsekvens for friluftsliv ved etablering av Grødalen kraftverk i Sauda kommune, Rogaland fylke. Hensikten med utredningen er å undersøke om det finnes viktige friluftsområder i eller nær planområdet, vurdere deres status og verdi samt vurdere det planlagte tiltakets påvirkning og konsekvens. Rapporten er basert på vurderinger av eksisterende dokumentasjon, samt befaring av planområdet.

2 UTBYGGINGSPLANER

2.1 Lokalisering

Grødalselva ligger i Sauda kommune, Rogaland fylke (figur 2.1). Elven har sitt utspring fra Grødalen og fjellene omkring, blant annet Nordreskornuten (1273 moh), Kvanneskornuten (1252 moh) og Nordraheia (1059 moh). Grødalselva renner sammen med Nordstøldalselva ved kote 330 og danner Risvollselva som videre renner via Fosstveitdammen og ut i Saudafjorden.

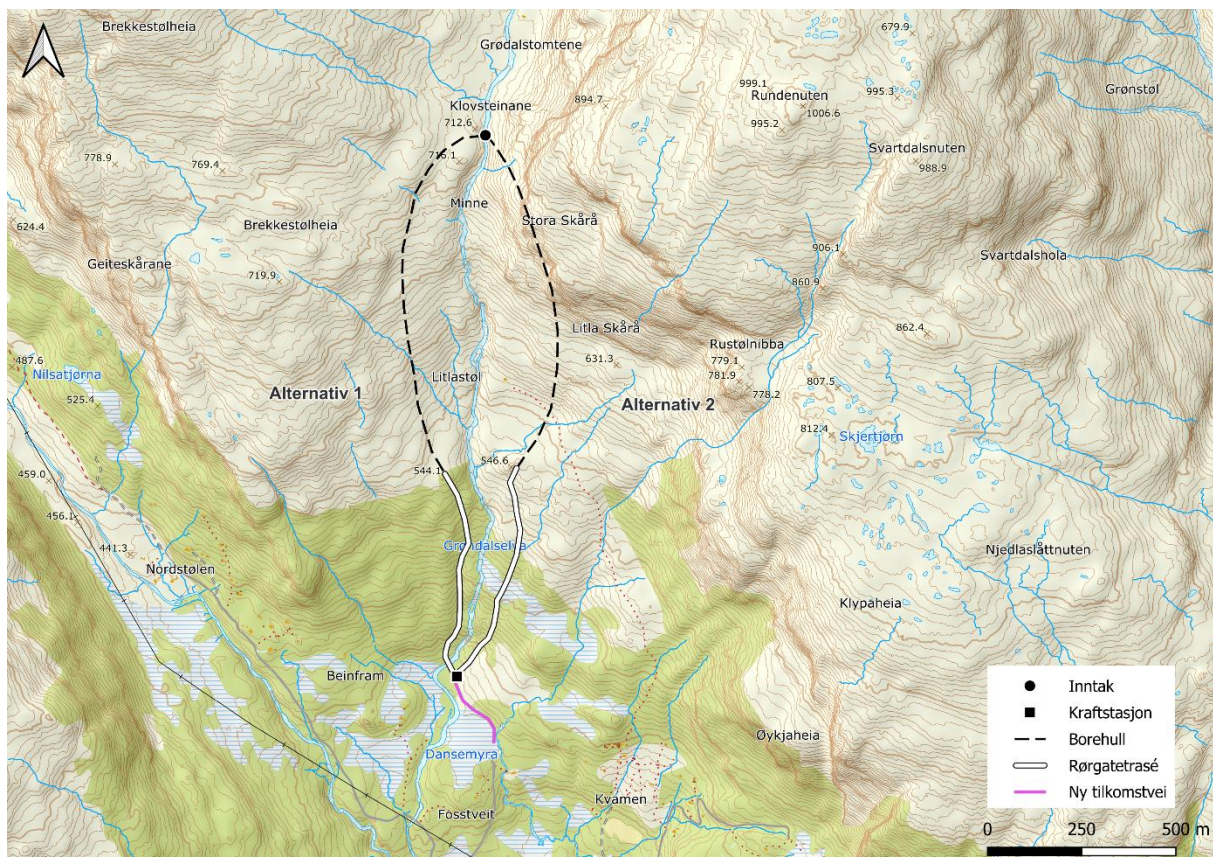
Figur 2.1. Beliggenhet av tiltaket markert med rød prikk.

2.2 Utbyggingsplaner

Prosjektet vil utnytte fallet mellom kote 702 (inntak) og kote 380 (kraftstasjon) i Grødalselva (figur 2.2). Det er lagt fram to alternativer for vannveien som vil føre vann mellom inntaket og kraftstasjonen, en vest for Grødalselva (Alternativ 1) og en øst for Grødalselva (Alternativ 2), hvor plassering av inntak og kraftstasjon vil være likt i begge tilfeller. Ved inntaket er det planlagt en inntaksdam i betong med en lengde på 24 m og høyde på 3 m på det høyeste, i tillegg til et lite lukehus på ca. 6-8 m².

Det er foreslått en kombinasjon av borehull og nedgravd rørgate, hvor massene fra boringen vil bli brukt til veibygging av tilkomstveien. Borehullet vil være ca. 990 m langt og den nedgravde rørgata vil være ca. 550 m lang, hvor både borehullet og rørgata vil ha en diameter på 800 mm.

Det vil være behov for en midlertidig vei fram til påhugg for borehull som vil følge traseen for nedgravd rørledning (550 m). Stasjonsbygget er planlagt til nordsiden av Dansemyra. Ved gjennomføring av alternativ 1 må det planlegges for en elvekryssing med rørledning over Grødalselva. Det er planlagt en tilkomstvei (ca. 300 m) til kraftstasjonen øst for Dansemyra. For å lede strømmen fra kraftstasjonen er det planlagt en nedgravd produksjonskabel langs tilkomstveien og ned til den eksisterende veien til nettstasjon ved Skeivadn.

Figur 2.2. Det planlagte tiltaket med Alternativ 1 (vest) og Alternativ 2 (øst).

2.3 Hydrologisk data

Hydrologisk data for Grødalen kraftverk er gitt i tabell 2.1.

Tabell 2.1 Hydrologisk data for Grødalen kraftverk, hentet fra Prosjektbeskrivelse fra Sunnhordaland Kraftlag AS.

Nedbørsfelt	4,83	km ²
Middelvannføring	680	l/s
Alminnelig lavvannføring	26	l/s
5-persentil sommer	60	l/s
5-persentil vinter	24	l/s
Planlagt minstevannføring, sommer	91	l/s
Planlagt minstevannføring, vinter	27	l/s
Slukeevne, maks	1450	l/s
Inntak på kote	702	moh
Avløp på kote	380	moh
Brutto fallhøyde	322	m
Borehull diameter	800	mm
Borehull lengde	990	m
Rørgatetrasé diameter	800	mm
Rørgatetrasé lengde	550	m
Produksjon, årlig middel	11,7	GWh

3 MATERIALE OG METODE

3.1 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens følger Miljødirektoratets metode for Konsekvensutredninger for klima og miljø, Veileder MD-1941 (Miljødirektoratet, 2023).

3.1.1 Vurdering av verdi

Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er, og fastsettes langs en fem-delt skala fra *Ubetydelig verdi* til *Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet* (jf. figur 3.1). For hvert delområde gjøres en vurdering av områdets egenskaper med hensyn på ulike verdiparametere for hvert enkelt fagtema, her friluftsliv. Deretter fastsettes områdets verdi basert på en helhetlig vurdering disse. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene og plasseringen innenfor kategorien er også viktig. Områder *uten betydning* blir ikke kartfestet.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Figur 3.1. Skala for vurdering av verdi. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene for å nyansere verdivurderingen ytterligere (Miljødirektoratet, 2023).

Veileder M-1941 lister hvilke kategorier av friluftslivsområder som skal registreres (tabell 3.1). Disse er nærmere omtalt i Veileder M-89 (Miljødirektoratet 2014), hvor også en detaljert metode for verdsetting av enkeltområder er beskrevet.

Tabell 3.1. Registreringskategorier for friluftsliv (Miljødirektoratet, 2014 og 2023).

Områdetyper	Forklaring
Nærturterreng	Allment tilgjengelige områder > 200 daa, i gangavstand fra boligområder, skoler eller barnehager. Vanligvis naturlig avgrenset av veger, bebyggelse eller dyrka mark.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende, mindre enn 200 daa. Deler av skolegård kan inngå. Ligger maks. 200 m fra boligbebyggelse.
Grønnkorridor	Grønnkorridorene er en del av transportsystemet for gående og syklende og er viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. De kan koble boligområdene med skoler, barnehager, lekeplasser, arbeidsplassen, butikken og sentrum. Ofte er de også viktige friluftslivsområder i seg selv.
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi. Områder med stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftsliv.
Marka	Marka omfatter noen av de viktigste friluftsområdene i kommunen og grenser direkte til byer og tettsteder. Marka består av sammenhengende utmarksområder med skog og hei, med tilrettelegging som sti- og løypenett, utfartshytter osv.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med mulighet for allment friluftsliv. Områder på sjøen og øyer, strandområder eller skjærgård.
Jordbrukslandskap	Områder i jordbrukslandskapet med betydning for friluftsliv, med fri ferdsel til fots på frossen eller snølagt mark, unntatt fra 30. april til 14. oktober (jf. Friluftsløven).
Utfartsområde	Områder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer og tettsted, men der reisetiden ikke er lengre enn at den kan aksepteres for en dagstur. Områdene kjennetegnes ofte av at de er egnet for en eller flere enkeltaktiviteter.
Store turområder med tilrettelegging	Områdetyper dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett m/ tilhørende overnattingssteder og egnet for tradisjonelle fjellturaktiviteter som lengre turer til fots og på ski, jakt og fiske.

Store turområder uten tilrettelegging	Store områder som dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog og heiområdene uten tilrettelegging og som dermed er "inngrepsfrie".
Andre friluftslivsområder	Områder som ikke lar seg plassere innenfor øvrige kategorier. Områdets egenskaper må beskrives. Kategorien brukes unntaksvis.

Verdsettingen av et delområde er et uttrykk for hvilken betydning området har for friluftslivet, i forhold til en verdiskala. I veilederen er det angitt flere vurderingsparametere som et hjelpemiddel for verdsetting av delområdene, men alle er ikke nødvendigvis relevante for hvert enkelt delområde (Miljødirektoratet, 2014). Verdsettingen bygger på en helhetlig vurdering av delområdenes kvaliteter basert på samlekategoriene bruksfrekvens, kvalitet og funksjon (tabell 3.2 og 3.3). Oppnå høyeste score for en av disse kategoriene, så verdsettes delområdet i utgangspunktet med stor eller svært stor verdi.

- **Bruksfrekvens** er et uttrykk for hvor mye og hvor ofte et område blir brukt. Vurdering av brukerfrekvens bør gis score ut fra lokale forhold.
- **Kvalitet** handler om attraktivitet og opplevelsesverdier. Områder med fravær av tekniske inngrep og muligheten for å finne stilhet, fred og ro er vesentlige kvaliteter for friluftslivet. Spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelsesverdier, romlige og/eller visuelle kvaliteter og symbolverdi er viktige vurderingselementer.
- **Funksjon** handler om området har en nøkkelfunksjon eller viktigheten/betydningen et område har for en gruppe av brukere eller et lokalsamfunn. Her vurderes om området har en spesiell egnethet i forhold til enkeltaktiviteter eller tilrettelegging.

Tabell 3.2. Verditabell for friluftsområder (Miljødirektoratet, 2023).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Bruksfrekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen opplevelseskvaliteter Har i liten grad en funksjon som adkomst-sone eller sammenheng	Noen natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har begrenset funksjon som adkomstsone/sammenheng Begrenset størrelse/utstrekning	Flere natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har i noen grad en funksjon som adkomstsone eller sammenheng Noe tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Tilstrekkelig utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har en viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø	Svært mange natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har en svært viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø

				Stor nok utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært stor utstrekning
Funksjon	Har ikke symbolverdi Ikke brukt/egnet i undervisnings-sammenheng	Har noe symbolverdi i lokal sammenheng I liten grad ubrukt/egnet i undervisnings-sammenheng Brukes av personer i nærområdet/bydelen	Har spesiell symbolverdi i regional sammenheng Egnet/noe brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell symbolverdi i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell symbolverdi i nasjonal sammenheng Svært godt egnet/svært mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi
Kartlagte friluftslivsområder i Naturbase¹					

¹ Områder som er verdsatt i henhold til Miljødirektoratets veileder M98-2013. A = Svært viktige friluftsområder. B = Viktige friluftsområder. C = Registrerte friluftsområder.

Tabell 3.3. Verditabell for friluftslivets ferdselsårer (Miljødirektoratet, 2021).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Bruks-frekvens	Mindre bruk	Liten bruksfrekvens	Middels bruksfrekvens	Stor bruksfrekvens	Svært stor bruksfrekvens
Kvalitet	Mindre attraktiv for ferdsel	Noe opplevelses-kvalitet	Middels opplevelseskvalitet eller symbolverdi	Stor opplevelseskvalitet eller symbolverdi	Svært stor opplevelseskvalitet eller symbolverdi
Funksjon		Noe nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet	Middels nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Lokal turrute som er skilta, merka og kartfesta trasé for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk Godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter	Spesiell nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Lokale turruter med stor lokal eller regional betydning Meget godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter Sentral del av sammen-hengende lokale eller regionale nettverk av turruter	Svært spesiell nøkkelfunksjon ut fra beliggenhet Lokale turruter med stor regional eller nasjonal betydning Sentral del av sammen-hengende regionale eller nasjonale nettverk av turruter

3.1.2 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for hvilke endringer, positive eller negative, som det aktuelle tiltaket vil medføre i det berørte planområdet. Påvirkningen skal vurderes i forhold til situasjonen i nullalternativet. Det er først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes, altså påvirkninger når tiltaket er ferdig etablert. Midlertidig påvirkning i anleggsperioden kan ved behov beskrives separat i et eget avsnitt. Skadereduserende tiltak skal foreslås i eget avsnitt i slutten av planen, både for anleggsfasen og når tiltaket er ferdigstilt (driftsfasen). Påvirkningen

skal i utgangspunktet vurderes uten avbøtende tiltak, men dersom avbøtende tiltak gjennomføres i anleggsperioden, eller det blir juridisk sikret at de skal gjennomføres, skal de inkluderes i vurderingen.

Graden av påvirkning er inndelt i fem trinn fra *Forbedret* til *Sterkt forringet* (figur 3.2). Det er glidende overgang mellom trinnene, og plasseringen innenfor trinnet også viktig. For å avgjøre påvirkningsgraden er det i en tabell gitt påvirkningsfaktorer som en vurderer for hvert område. Det er tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
▲				

Figur 3.2. Skala for vurdering av påvirkning. Det er glidende overganger mellom kategoriene for å nyansere vurderingen av påvirkning ytterligere (Miljødirektoratet, 2023).

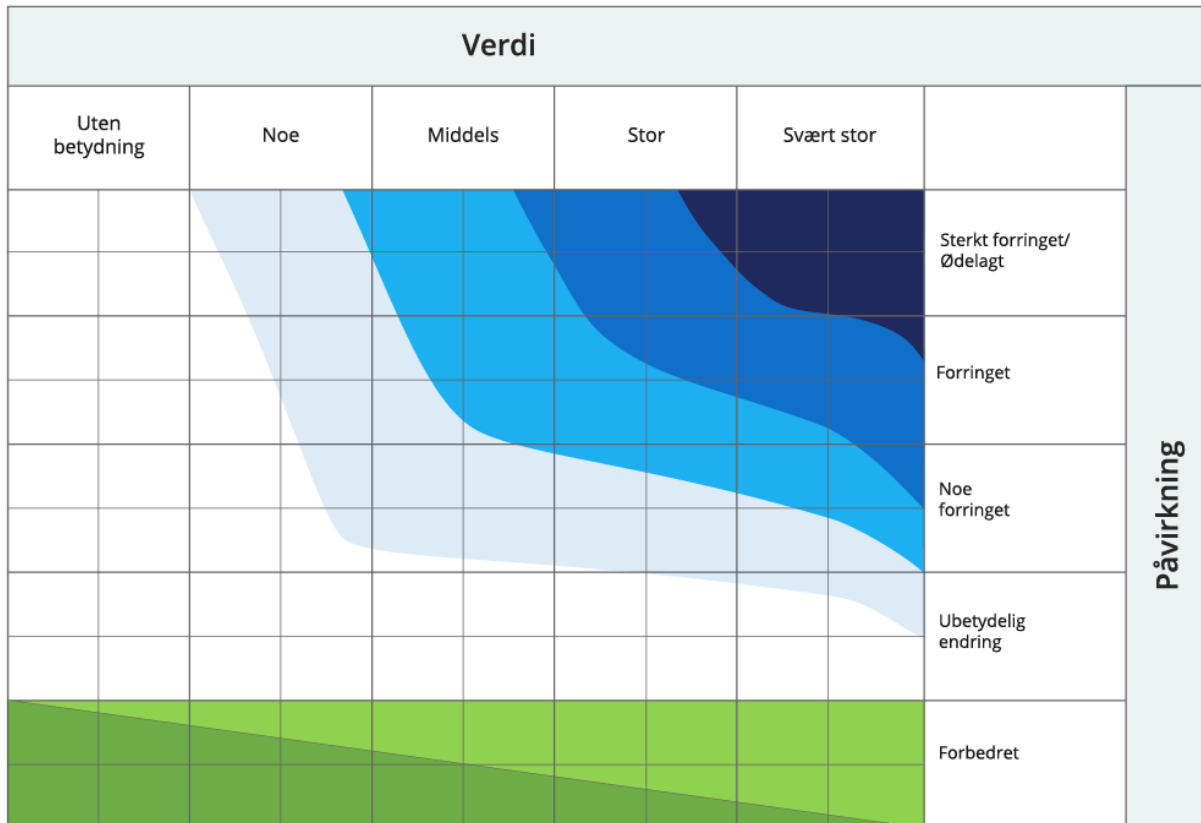
Tabellen under viser hvordan de ulike typene påvirkning over kan brukes til å vurdere grad av påvirkning for friluftsliv i friluftsområder og langs friluftslivets ferdselsårer (tabell 3.4).

Tabell 3.4. Veiledning for vurdering av påvirkning av friluftsliv / by- og bygdeliv (Miljødirektoratet, 2023).

Tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Attraktivitet	Planen eller tiltaket medfører at området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer	Planen eller tiltaket medfører ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Planen eller tiltaket medfører redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Planen eller tiltaket medfører svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Planen eller tiltaket medfører at området har mistet sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning
Areal	Planen eller tiltaket medfører ingen reduksjon i areal	Planen / tiltaket medfører ingen eller lite reduksjon i areal	Planen / tiltaket medfører areal-beslag og/eller fysiske endringer som reduserer området	Planen / tiltaket medfører areal-beslag og/eller fysiske endringer som i stor grad reduserer området	Planen / tiltaket medfører at friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelighet	Planen / tiltaket medfører bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller at eksisterende barrierer blir fjernet	Planen / tiltaket medfører ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Planen eller tiltaket medfører noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Planen eller tiltaket medfører svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Planen eller tiltaket medfører at området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Planen / tiltaket reduserer forurensning (støy, støv, avrenning)	Planen / tiltaket medfører ingen eller en liten økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Planen / tiltaket medfører noe økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Planen / tiltaket medfører økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Planen / tiltaket medfører vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning)
Funksjon	Planen eller tiltaket medfører at funksjon opprettholdes og underbygges	Planen eller tiltaket medfører uendret funksjon	Planen eller tiltaket medfører endret funksjonen	Planen eller tiltaket medfører redusert funksjon	Planen eller tiltaket medfører at dagens funksjon forsvinner

3.1.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvensgraden for friluftsliv fastsettes først for hvert delområde ved å sammenholde vurderingene av de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik figur 3.3 viser. Verdiskalaen utgjør x-aksen i konsekvensvifte, mens skala for påvirkningsgrad utgjør y-aksen. Skalaen for konsekvens går fra 4 pluss til 4 minus. De negative konsekvensene er knyttet til en verdi-forringelse av hvert delområde, mens det er motsatt med de positive konsekvensene. Skala, konsekvensgrad og veiledning for konsekvensvurdering fremgår i tabell 3.5.

Figur 3.3. Konsekvensvifte for fastsetting av konsekvensgrad når verdi og påvirkning er definert. Verdi-skalaen utgjør x-aksen og påvirkningskalaen utgjør y-aksen (Miljødirektoratet, 2023).

Tabell 3.5. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder (Miljødirektoratet, 2023).

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig konsekvens	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig konsekvens	Alvorlig konsekvensgrad for området
--	Betydelig konsekvens	Betydelig konsekvensgrad for området
-	Noe konsekvens	Noe konsekvensgrad for området
0	Ubetydelig konsekvens	Ingen eller ubetydelig konsekvensgrad for området
+ / ++	Noe forbedring eller betydelig forbedring	Forbedring for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++ / ++++	Stor forbedring eller svært stor forbedring	Stor forbedring for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket

Etter at konsekvensen for hvert delområde er utredet, gjøres det en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ utredningen omfatter. Dette gjøres for hvert miljøtema. Den samlede konsekvensen for hvert alternativ må vurderes ut fra kunnskap om hva som berøres og hvor stor delstrekning som berøres. Utreder må begrunne den samlede konsekvensgraden slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende og hvilket alternativ som fremstår som best. Alternativene rangeres i forhold til hverandre.

For å komme frem til en samlet konsekvens (for hvert alternativ), er tabell 3.6 benyttet. Tabellen er hentet fra veilederen M-1942 (Miljødirektoratet, 2023) og angir kriteriene for samlet konsekvens. Samlet konsekvens sammenstiller konsekvensen av alle friluftsområdene til en overordnet konsekvens for tiltaket.

Tabell 3.6. Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ (Miljødirektoratet, 2023).

Konsekvensgrad	Kriterier for konsekvensgrad
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (- - -)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (- -) og flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (- - -)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for friluftsliv innenfor influensområdet. Overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig (- -), flere områder med konsekvensgrad alvorlig (- -). Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig (- - -)
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører betydelig konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Overvekt av delområder som har noe konsekvens (-). Flere delområder har konsekvensgrad betydelig (- -). Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (- - -). Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvens.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for friluftsliv innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. Delområder har lave konsekvensgrader. Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (-) og ubetydelig konsekvens (0). Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad betydelig (- -). Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig eller alvorlig.
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. Overvekt av ubetydelig konsekvens (0). Ett delområde kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (-). Ingen delområder er gitt svært alvorlig, alvorlig eller betydelig konsekvens.
Positiv konsekvens	Benytt i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller betydelig verdøkning som følge av tiltaket. Tiltaket er en forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad, noe eller betydelig (+/+). Kan inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad (-) Delområdene med noe negativ konsekvensgrad (-) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Benytt i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad, stor eller svært stor (+++/++++). Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3.2 Samlet belastning

Etter tiltakets konsekvens er utredet skal også og tiltakets bidrag til den samlede belastningen på friluftsområder vurderes. Tiltakets samlede virkninger for friluftsliv skal vurderes, sett i lys av virkninger fra allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer i influensområdet. Eksisterende kunnskap om andre planer og tiltak i regionen skal legges til grunn for å vurdere de samlede virkningene for friluftsområdene i kommunen eller regionen. Altså, er det vurdert

hvordan tiltaket, sammen med andre eksisterende eller planlagte tiltak, samlet påvirker friluftsområdene i området.

3.3 Datagrunnlag

Datagrunnlaget bygger på befaring gjennomført av Christine Olson den 28. juni 2024, samt data innhentet fra offentlige databaser:

- Inatur.no (jakt og fiske)
- Naturbasekart
- Norgeskart
- Padleperler.no og Padlekart.no (for kartlagte padleområder)
- Skisporet.no
- Strava.com
- TellTur.no
- Temakart Rogaland
- Trailforks.com og Trailguide.net (for kartlagte sykkelruter)
- Turistforeningens karttjeneste UT.no

Sauda kommune, Sauda Turlag, Haugesund turistforening og Sauda Ferie og Fritid er kontaktet for ytterligere informasjon om friluftsområdenes bruk og brukere.

Varmekartene til Strava.com er og brukt for å få informasjon om lokalområdets ferdselsårer og minimumsbruk. Strava er en mobil- og internettjeneste for trening, og de som har lastet ned treningsappen og aktivt latt den få spore bevegelsene deres, vises på Global Heatmap, «Varmekartene».

3.4 Nullalternativet

Nullalternativet er forventet situasjon i influensområdet dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens miljøtilstand og beskriver den mest realistiske utviklingen i utredningsområdet uten planlagt tiltak.

Dagens miljøtilstand vurderes å kunne brukes som nullalternativ.

4 DEFINISJONER OG OVERORDNEDE MÅL OG FØRINGER

Friluftsliv er en viktig kilde til livskvalitet og både fysisk og psykisk helse. Friluftsliv er i Stortingsmelding nr. 18, 2015-2016 - Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet, definert som *“opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse”* (Regjeringen 2016). Utredningen kartlegger og vurderer alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers. Forståelsen av friluftsliv inkluderer også ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grønnskulpturer. Friluftsliv er en samhandling mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse. Friluftsliv kan utøves av alle, uansett bosted og nesten uavhengig av fysisk form, bevegelse og kunnskap. Naturopplevelse inkluderer også det å oppleve kulturminner i natur, og å forstå og oppleve landskapets historie. Gjennom allemannsretten som er forankret i friluftsloven, har alle rett til å ferdes fritt i utmark, uten å måtte betale for det (Lovdata 1957).

Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet.

Regjeringens hovedmål for friluftsliv er gitt i § 1 i friluftsloven:

“Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold mv. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.”

Regjeringen har foreslått følgende nasjonale mål for friluftslivspolitikken (Regjeringen 2016):

1. *Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.*
2. *Naturen skal i større grad brukes som lærings arena og aktivitetsområde for barn og unge.*

5 DAGENS STATUS OG VERDI

5.1 Friluftslivsområder

Det er kartlagt og registrert en rekke friluftsområder i Sauda kommune. Flere av områdene ble kartlagt i 2004 som del av FINK-planen (Fylkesplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern). I 2018 ble en nyere kartlegging av friluftsområdene i kommunen gjennomført i regi av Rogaland fylkeskommune (Rogaland fylkeskommune, 2004; Naturbase).

Planområdet til foreliggende tiltak forekommer i et større friluftslivsområde (Saudafjella) av typen *Stort turområde uten tilrettelegging* med områdeverdi Viktig (Naturbase). Deler av området er tidligere kartlagt som del av FINK-planen i 2004 og ble da vurdert som et Regionalt viktig friluftsområde. Friluftsområdet er på 476 818,9 daa og planområdet faller innenfor områdets vestre del (se figur 5.1).

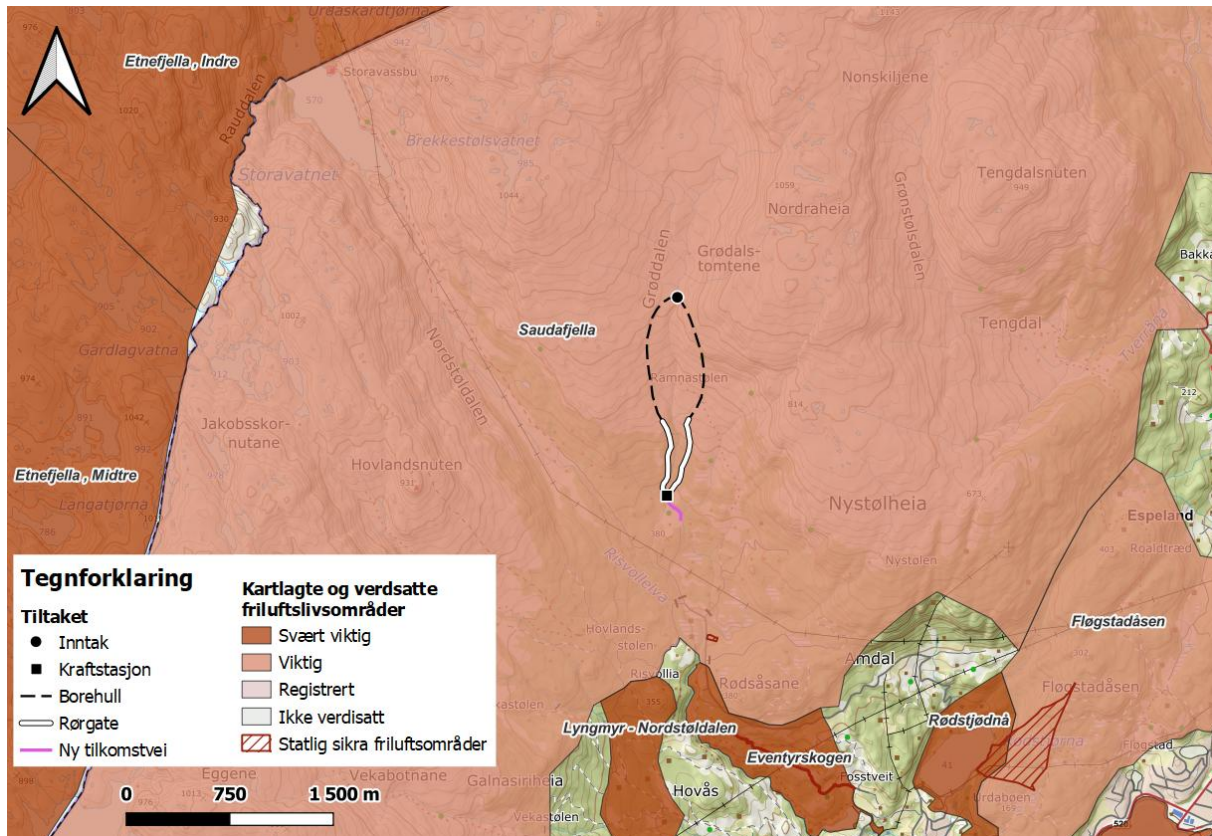
Stort turområde uten tilrettelegging er friluftsområder som i stor grad består av inngrepsfri natur. Det er kun unntaksvis at større tekniske inngrep som veier, kraftlinjer og magasiner forekommer i områdene. Friluftsområdene er ofte egnet for jakt, fiske og lengre turer til fots og på ski. Enkelte tilretteleggingstiltak for friluftsområder kan forekomme (Miljødirektoratet, 2013).

Friluftsområder i og ved planområdet er vist i figur 5.1. Det er kun friluftsområdet Saudafjella som vurderes å bli påvirket av tiltaket og som tas med i videre vurderinger. Foruten dette friluftsområdet forekommer det ingen friluftsområder innenfor tiltakets influensområde. Det forekommer imidlertid en rekke turruter i og ved planområdet. Disse er nærmere omtalt i delkapittel 5.2 Friluftslivets ferdselsårer.

Tabell 5.1. Kartlagt friluftslivsområde innenfor tiltakets planområde (Kilder: Temakart Rogaland og Naturbase).

Friluftsområde	Areal (daa)	Områdetype	Kartlagt	Verdi*
Saudafjella	476 818,9	Stort friluftsområde uten tilrettelegging	2018, 2004	Viktig

*Verdi etter Miljødirektoratets veileder M-98.

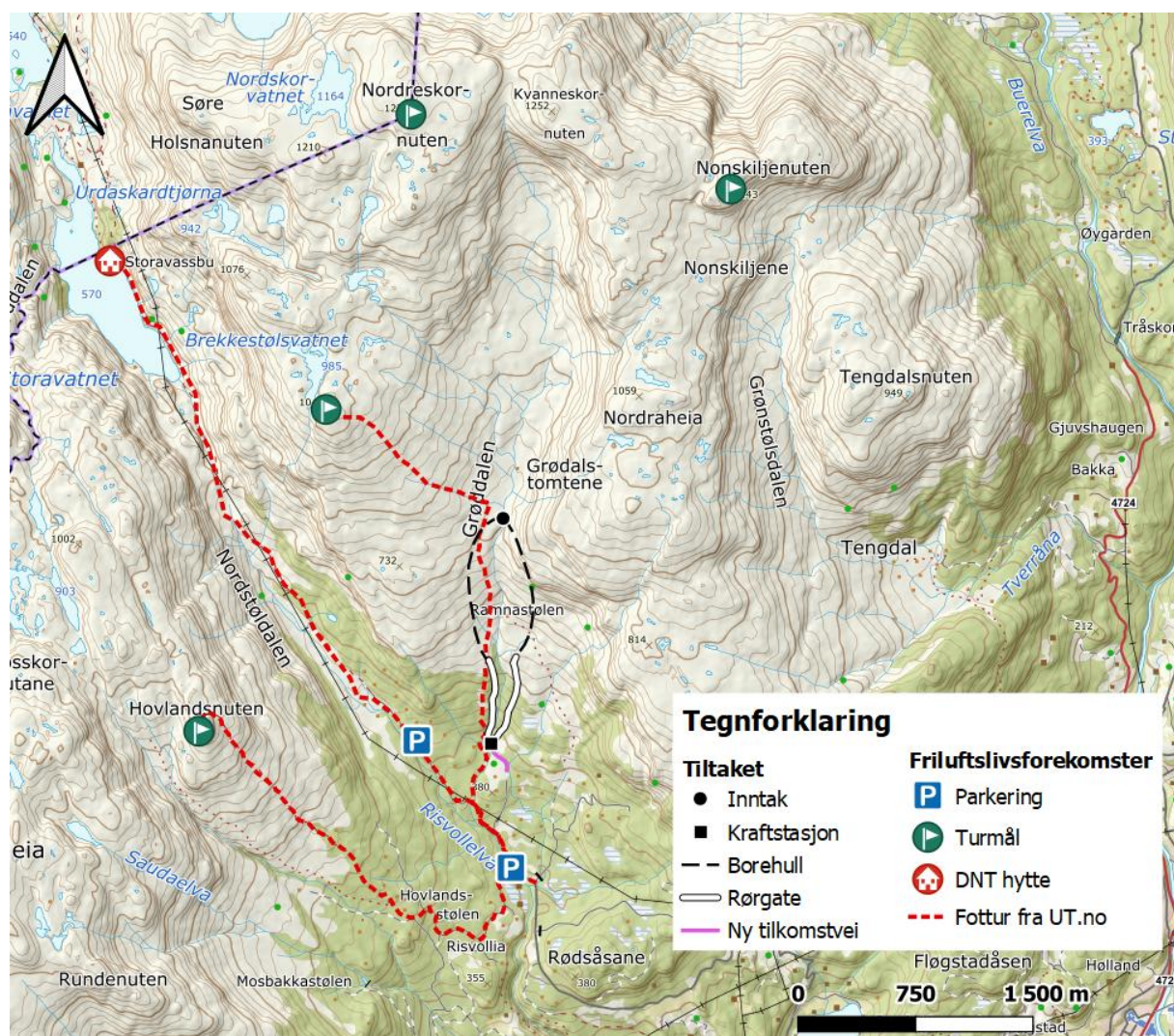
Figur 5.1. Friluftsområder ved planområdet. Det lille statlig sikra område i Saudafjella er en parkeringsplass som er sikret da det er en viktig innfallsport til turmålene og turstiene i Nordstøldalen og Grørdalen.

5.2 Friluftslivets ferdselsårer

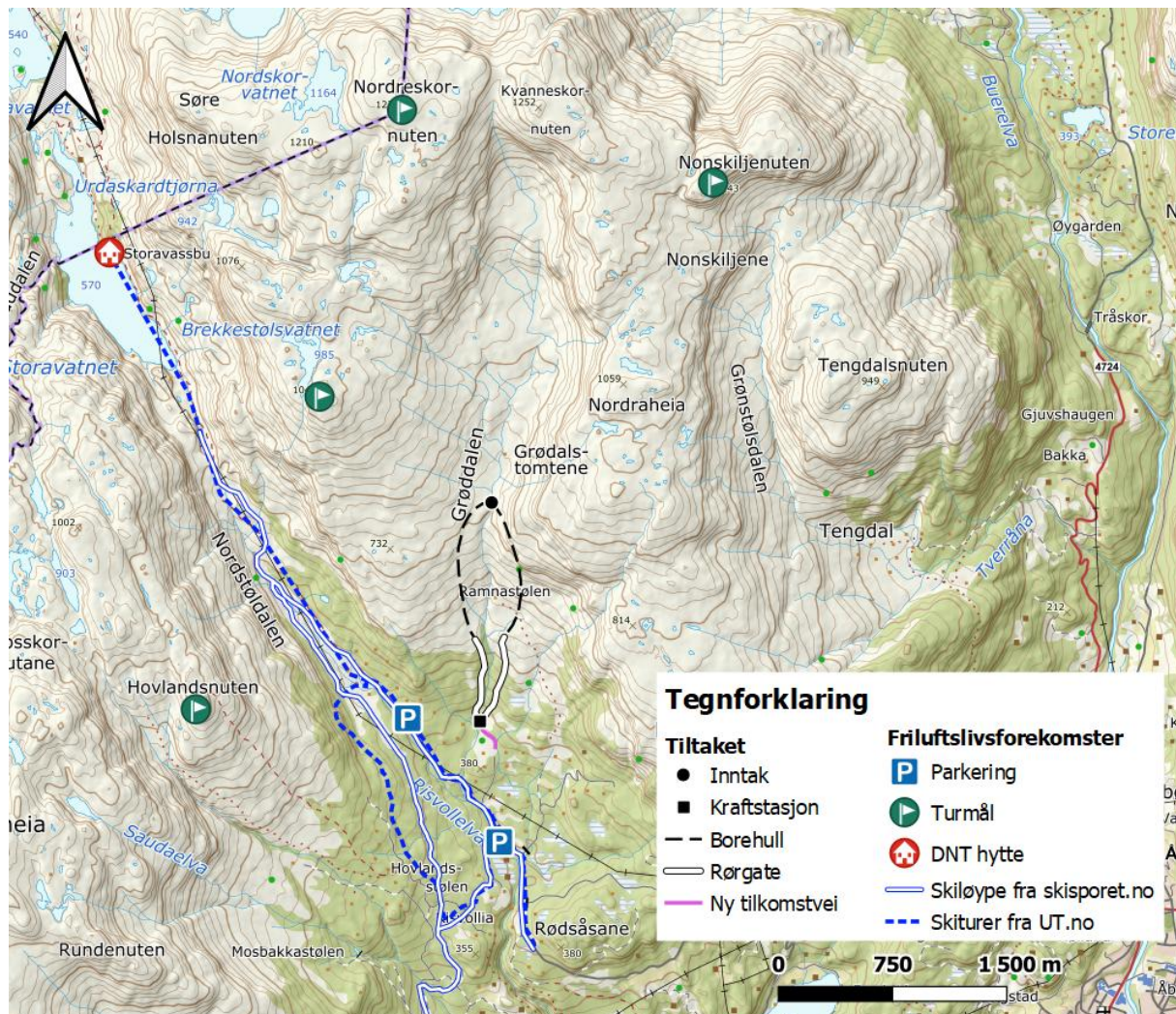
Det foreligger en rekke registrerte turruter og turmål i og ved tiltakets influensområde. Disse er listet i tabell 5.2 og vist i figur 5.2 og 5.3. Det er i alt tre turruter/turforslag på UT.no. Ett til utkikkspunktet Hovdalsnuten (929 moh.), ett til utkikkspunktet Bekkestølsnuten (1039 moh.) og ett til DNT hytten Storvassbu. Det er videre to turmål på UT.no som ikke har noen kartfestet turrute. Dette er Nordreskårnuten (1273 moh.) og Nonskiljenuten (1140 moh.). På skisporet.no er det kartfestede skispor i og ved Nordstøldalen som blir preparert og vedlikeholdt i løpet av vintersesongen. På UT.no er det to kartfestede skiturer i området. Det forekommer ingen nasjonale turistveger eller sykkelruter i tiltakets influensområde.

Tabell 5.2. Friluftslivets ferdselsårer i og ved planlagt tiltak (Kilder: Temakart Rogaland, TellTur, UT.no, trailguide.net og skisporet.no).

Friluftsområde	Lengde (km)	Områdetype	Kartlagt	Verdi
Hovlandsnuten	6,8	Tur/retur til Hovlandsnuten (929 moh.) og hytten Vidsyn. Ski, sykkel og fottur.	TellTur.no, UT.no, trailguide.net	Ikke tidligere vurdert
Skeivane – Storvassbu	6,8	Tur/retur til en selvbetjent DNT hytten Storvassbu. Ski og fottur.	UT.no	Ikke tidligere vurdert
Bekkestølsnuten	8,2	Tur/retur til Bekkestølsnuten (1039 moh.). Ski og fottur.	TellTur.no, UT.no	Ikke tidligere vurdert
Nordstøldalen skiløype	12,9	Skiløyper	Skisporet.no, UT.no	Ikke tidligere vurdert
Nordreskårnuten	-	Turmålet Nordreskårnuten (1273 moh.)	UT.no	Ikke tidligere vurdert
Nonskiljenuten	-	Turmålet Nonskiljenuten (1140 moh.)	UT.no	Ikke tidligere vurdert

Figur 5.2. Turruter og turmål i og ved planområdet. Turruten opp til Bekkestølsnuten er justert etter Strava sitt varmekart.

Figur 5.3. Skiturer og turmål i og ved planområdet.

5.3 Verdivurdering

Det er kartlagt og registrert ett friluftsområde og en rekke ferdselsårer og turmål i og rundt planlagt tiltak. Alle ferdselsårene og turmålene faller innenfor friluftsområdet Saudafjella, men vurderes allikevel enkeltvis da disse har ulike kvaliteter og vil bli påvirket ulikt av tiltaket. Friluftsområdet, ferdselsårene og turmålene som forekommer innenfor tiltakets influensområde gis her verdi etter verdivurderingstabellene (tabell 3.2 og 3.3) fra Veileder M-1941 (Miljødirektoratet, 2023). En samlet oversikt over verdivurderingene er gitt i tabell 5.3.

Saudafjella friluftsområde

Saudafjella er et stort friluftsområde av typen *Stort friluftsområde uten tilrettelegging*. Området ble vurdert som et *Viktig friluftsområde* etter kartleggingen i 2018. Friluftsområdet har en stor utstrekning og inngrepsfrie naturområder av både sone 1 og 2 forekommer i området. Det forekommer flere tilretteleggingstiltak for friluftsliv i området som innfallsporter, samt markerte og skilte turruter. Deler av friluftsområdet brukes og til jaktformål som rypejakt (inatur.no). Samlet sett vurderes friluftslivsområdet som helhet å ha *Stor verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi

Hovlandsnuten

Hovlandsnuten er en spesielt godt tilrettelagt turrute opp til topphytten Vidsyn på Hovlandsnuten (929 moh.). Topphytten Vidsyn ble bygget i 2016 og er tilgjengelig for alle. Hytten gir ly og er godt tilrettelagt med sitteplasser, bord og store vinduer med utsikt mot fjorden og Sauda. Turruten er tilrettelagt med steintrapper som i 2014 ble bygget av sherpaer fra Nepal (UT.no). Fra varmekartet til Strava.com kommer det frem at ruten blir mye brukt (se vedlegg 1). Ruten brukes både til fot- og skitur, og på trailguide.net er det også lagt inn en sykkelrute langs nedre deler av turruten. Det går og et årlig løp til Hovlandsnuten kalt Hovlandsnuten Opp. Løpet er et motbakkeløp egnet for både familier og løpere som løper på tid. Ettersom turruten og turmålet er godt tilrettelagt og brukes av flere vurderes friluftsområdet å ha verdi tilsvarende *Stor verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi

Skeivane – Storvassbu

Dette er en merket turrute som går fra Skeivane og opp til DNT hytten Storvassbu ved Storvatnet. Turruten er 5 km lang og er vurdert som en enkel fottur, men en middels krevende skitur, på UT.no. Ved Storvassbu er en selvbetjent DNT hytte med 34 sengeplasser. I 2023 var det 550 overnattinger ved hytten. Hytten er åpen hele året og turruten er kartfestet som både skitur og fottur på UT.no. På Strava sitt varmekart fremstår bruken av turstien opp til hytten som mest brukt til fotturer (se vedlegg 1). DNT hytten er videre tilrettelagt for friluftsliv med kanoer og robåt til utlån. Da turruten er tilrettelagt med en markert rute og en vedlikeholdt DNT hytte med mulighet for flere friluftslivsaktiviteter vurderes ruten totalt sett å ha *Stor verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi

Nordstødalen skiløyper

Dette er en rekke skiløyper i Nordstødalen (se figur 5.3). Skiløypene er vedlikeholdt og blir preparert med tråkkemaskin gjennom vintersesongen. Skiløypen er totalt 13 km lang, og består av tre løyper. To av disse, Nordstødalen rundt og Nordstødalen-Lyngmyr, går innenfor tiltakets influensområde. På Strava sitt varmekart fremstår skiløypene som godt brukt og samlet sett vurderes skiløypenes verdi å tilsvare øvre del av *Middels verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi

Bekkestølsnuten

Bekkestølsnuten er en turrute fra Skeivane til fjelltoppen Bekkestølsnuten. Turruten er 8 km lang tur-retur og er vurdert som en middels krevende fottur på UT.no. Turruten kommer tydelig frem i terrenget, og er skiltet og markert med gule merker (se figur 5.4). Turen følger Grødalselva opp mot planlagt kraftstasjon før en så følger fjellberget opp til Bekkestølsnuten. Langs ruten er flere friluftslivslokaliteter som Liastølen og Grødalen. Disse vurderes som del av turruten. På fjelltoppen er det god utsikt, spesielt mot Saudafjorden. Toppen er markert med en varde. Ifølge Sauda turlag er turruten mye brukt av lokalbefolkningen og på varmekartet til Strava kommer ruten tydelig frem (se vedlegg 1). Ruten fremstår imidlertid ikke å bli like hyppig brukt som f.eks. turruten til Hovlandsnuten. Samlet sett vurderes turruten å ha *Middels verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		

Figur 5.4. Skilt mot turstien til Bekkestølsnuten markert med gule markeringer. Foto: Christine Olson.

Nordreskårnuten

Nordreskårnuten er registrert som et turmål på UT.no. Det foreligger ingen kartlagte turruter til fjelltoppen i kjente karttjenester for friluftsliv som UT.no og TellTur. Turruten er imidlertid beskrevet tekstlig på UT.no. Ruten følger stien mot Bekkestølsnuten opp til Grødalen før en så kan velge å gå helt opp til Bekkestølsnuten og videre opp til Nordreskårnuten eller alternativt gå via Grødalsskaret for så å ta til venstre rett opp til Nordreskårnuten. På Strava sitt varmekart foreligger det ingen registrerte aktiviteter ved dette turmålet. Det er imidlertid flere registrerte besøkende på UT.no sine tjenester SjekkUT-besøk og digital gjestebok. Turruten byr på flere naturopplevelser og god utsikt på fjelltoppen som er markert med en varde. Samlet sett vurderes turmålet å ha verdi tilsvarende øvre del av *Noe verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Nonskiljenuten

Nonskiljenuten er et registrert turmål på UT.no. Det foreligger ingen kartlagte eller tekstlig beskrevne turruter til fjelltoppen i kjente karttjenester for friluftsliv som UT.no og TellTur. På Strava sitt varmekart foreligger det ingen registrert aktivitet ved dette turmålet. Det er imidlertid flere registrerte besøkende på UT.no sine tjenester SjekkUT-besøk og digital gjestebok. Turruten til Nonskiljenuten byr trolig på flere naturopplevelser. Fjelltoppen er markert med en stolpe og en mindre varde av større steiner. Samlet sett vurderes turmålet å ha verdi tilsvarende *Noe verdi*.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Tabell 5.3. Samlet oversikt av verdivurdering av friluftslivsområder og ferdselsårer.

Friluftslivs-forekomster	Områdetype	Verdi	Vektlagt
Saudafjella friluftsområde	Stort friluftsområde uten tilrettelegging	Stor verdi ▲	Område med stor utstrekning, noe tilrettelegging og ganske mange opplevelseskvaliteter som inngrepsfri natur, turruter og jakt.
Hovlandsnuten	Turrute og turmål	Stor verdi ▲	Meget godt tilrettelagt turrute og turmål med flere brukere.
Skeivane – Storvassbu	Turrute og turmål (DNT hytte)	Stor verdi ▲	Godt tilrettelagt turrute til DNT hytte med kanoer og robåt til utlån.
Nordstøldalen skiløype	Skiløyper	Middels verdi ▲	Vedlikeholdt og godt brukte skiløyper.
Bekkestølsnuten	Turrute og turmål	Middels verdi ▲	Tilrettelagt turrute til fjelltoppen Bekkestølsnuten markert med en varde. Trolig primært brukt av lokalbefolkningen.
Nordreskårnuten	Turmål	Noe verdi ▲	Turmål med liten grad av tilrettelegging. Tekstlig beskrivelse av ruten på UT.no. Bruksfrekvens fremstår som lav.
Nonskiljenuten	Turmål	Noe verdi ▲	Turmål med liten grad av tilrettelegging. Bruksfrekvens fremstår som lav.

6 PÅVIRKNING

6.1 Problemstillinger

Under vurdering av påvirkning er det først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes (Miljødirektoratet, 2023). Midlertidig påvirkning i anleggsfasen skal likevel beskrives ved behov. Ved vurdering av påvirkning på friluftsliv er det primært fem former for påvirkning som skal vurderes: attraktivitet, arealbeslag, tilgjengelighet, forurensning og funksjon (Miljødirektoratet, 2023)

For foreliggende tiltak er det foreslått to alternativer strekk for rørgaten. Disse alternativenes påvirkning på friluftslivet vurderes for hver enkel friluftslivsforekomst og vurderes opp mot hverandre.

6.2 Tiltakets påvirkninger

6.2.1 Nullalternativet

Nullalternativet defineres som sannsynlig utvikling i området dersom tiltaket ikke gjennomføres.

Nullalternativet medfører **ingen endring** fra dagens situasjon.

6.2.2 Påvirkninger av tiltaket

Foreliggende tiltak vil påvirke friluftslivsforekomstene noe ulikt. For å nyansere tiltakets påvirkning vurderes alle forekomstene enkeltvis. Påvirkning av anleggsfasen vil beskrives ved behov, men det er primært tiltakets permanente fase som ligger til grunn for de endelige påvirkningsvurderingene. En samlet oversikt over tiltakets påvirkning på friluftslivsforekomstene er gitt i tabell 6.1.

Saudafjella friluftsområde

Planlagt tiltak vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftsområdet Saudafjella. Friluftsområdet har en stor utstrekning (476 818,9 daa) og tiltakets planområde utgjør et forholdsvis lite areal sammenlignet med friluftsområdet i sin helhet. Tiltaket vil imidlertid medføre en reduksjon av områdets inngrepsfrie naturområder, hvilket er en viktig del av områdets verdi. Dette er spesielt relevant for friluftslivsforekomstene som får innsyn til planområdet og som vil bli direkte berørt av tiltakets arealinngrep. Dette er primært turruten til Bekkestølsnuten som vurderes siden. Gitt friluftsområdets store utstrekning vurderes påvirkningsgraden av tiltaket for friluftsområdet som helhet til *Ubetydelig*. Rørgatetraséalternativene har og lite å si for friluftslivsområdet.

Hovlandsnuten

Turmålet Hovlandsnuten vil bli lite påvirket av tiltaket. Turmålet største opplevelseskvaliteter er utsyn mot Saudafjorden. Denne utsikten vil ikke bli påvirket av tiltaket. Tiltaket kan imidlertid medføre noe visuelle endringer i retning mot Grødalen sammenlignet med dagens tilstand. Gitt avstanden fra utkikkspunktet til tiltaket vurderes denne endringen å være av liten betydning for Hovlandsnuten verdi og bruk som friluftsområde. Samlet sett vurderes påvirkningsgraden for dette turmålet til *Ubetydelig*. Rørgatetraséalternativene har lite å si for dette friluftslivsområdet.

Skeivane – Storvassbu

DNT hytten Storvassbu vil ikke bli påvirket av tiltaket og vil ikke få reduserte opplevelseskvaliteter. Turruten opp til hytten fra Skeivane kan imidlertid bli noe påvirket, dette spesielt under anleggsarbeidet. Turruten går ikke innenfor tiltakets planområde, men støy og økt menneskelige inngrep i området kan påvirke turopplevelsen negativt. Gitt områdets kuperte terreng vil turruten imidlertid være mye skjermet for tiltakets støy og visuelle forstyrrelser. Tiltaket vil trolig medføre en del anleggstrafikk under utbyggingen. Dette vil og ha en negativ påvirkning på friluftslivsforekomsten da trafikken vil følge deler av samme grusvei som turruten opp til Storvassbu. De overnevnte påvirkningene vil være mest fremtredende under anleggsarbeidet. Dette vil være forbigående og vurderes derfor ikke å medføre permanente forringelser av turruten eller turopplevelsen. Samlet sett vurderes påvirkningsgraden til *Ubetydelig*. Rørgatetraséalternativene har lite å si for dette friluftslivsområdet.

Nordstøldalen skiløype

Foreliggende tiltak medfører ingen direkte inngrep i skiløypene i Nordstøldalen. Løypene kan imidlertid bli noe påvirket av tiltakets anleggsarbeid dersom dette skulle forekomme i vintersesongen. Skiløypen som går nærmest planlagt tiltak følger samme strekk som turruten opp til Storvassbu. Løypen vurderes, på lik linje med turruten, å være mye skjermet for tiltaket gitt området kuperte terreng. Det er imidlertid knyttet mer usikkerhet til hvorvidt andre strekk av skiløypene får innsyn til planområdet, og det kan ikke utelukkes at tiltaket vil bli noe synlig fra deler av skiløypen. De visuelle forstyrrelsene vurderes imidlertid som mindre grunnet avstanden til tiltaket. Samlet sett vurderes påvirkningsgraden til *Ubetydelig*. Rørgatetraséalternativene har lite å si for dette friluftslivsområdet.

Bekkestølsnuten

Turstien opp til Bekkestølsnuten går tett ved planlagt tiltak og vil bli betydelig påvirket av tiltakets visuelle endringer. En viktig del av dette friluftsområdets verdi er den urørte naturen. Foreliggende tiltak vil medføre fremtredende inngrep i naturen, hvilket vil redusere attraktiviteten til dette friluftsområdet. Både kraftstasjonen og inntaksdammen vil bli godt synlige fra turstien og vil utgjøre fremtredende visuelle endringer i området. Dette gjelder spesielt inntaksdammen som trolig vil utgjøre det største visuelle inngrepet i driftsfasen. Inntaksdammen vil imidlertid ikke være synlig fra turmålet Bekkestølsnuten. Turstien følger elva helt opp til inntaksdammen og en redusert vannføring i Grødalselva vil også redusere de visuelle kvalitetene i området. Totalt sett vil naturopplevelsene i området bli betydelig redusert

sammenlignet med dagens tilstand. Tiltaket vil medføre tydelige menneskelige inngrep som ikke finnes der i dag. Under driftsfasen vil imidlertid ikke bruken av området være forhindret, men friluftslivskvalitetene av området vil trolig være redusert.

Planlagt rørgate vil og medføre tydelige menneskelige inngrep i området. Turruten opp til Bekkestølsnuten går hovedsakelig langs Grødalselvas vestre side og rørgatealternativ 1 går forholdsvis nært deler av denne turstien. Rørgaten går imidlertid i et naturlig søkk i terrenget og vil ikke påvirke turstien direkte. Støy og visuelle forstyrrelser fra anleggsarbeidet vil trolig medføre de største påvirkningene på denne turruten, og bruken av området vil trolig bli redusert under anleggsarbeidet. Dette vil imidlertid være overgående. I driftsfasen vil anleggsbeltet (15m) trolig være synlig i lengre tid innen vegetasjonen reetableres. Deler av ryddebeltet (4-6m) vil og vedlikeholdes i driftsfasen, og større trær vil ikke kunne vokse opp her. Ryddebeltet kan være noe synlig fra deler av turstien hvilket vil bidra til å redusere de visuelle kvalitetene i området også i driftsfasen. Tiltakets påvirkning ved rørgatealternativ 1 vurderes til nedre del av *Forringet*. Tiltakets visuelle forstyrrelser samlet sett ligger til grunn for denne vurderingen. Det legges og et forbehold om at påhugget fra rørgaten til borehullet legges nedenfor dagens tursti og at området revegeteres ved endt anleggsarbeid.

Det understrekes og at det går en alternativ sti opp til Grødalen på Grødalselvas østlige side (se vedlegg 1). Denne stien fremstår å være noe mindre brukt enn den vestlige stien, og rørgatealternativ 2 går noe lenger unna denne østlige stien enn rørgatealternativ 1 gjør for den vestlige stien. Inntaksdammen vil imidlertid ligge svært nær denne stien hvilket vil redusere stiens opplevelseskvaliteter og verdi. Rørgatealternativ 2 vil ikke medføre direkte arealbeslag av stiene, men vil være et visuelt forstyrrende element. Påvirkningsgraden vurderes til nedre del av *Forringet* gitt tiltaket og rørgatealternativ 2.

Nordreskårnuten

Turmålet Nordreskårnuten vil ikke bli spesielt påvirket av foreliggende tiltak. Tiltakets visuelle endringer samt støy under anleggsfasen vil trolig ikke påvirke turmålet ettersom distansen mellom tiltaket og turmålet er ganske stor (ca. 2,5km i luftlinje og 571 høydemeter). Turstien opp til Nordreskårnuten vil imidlertid bli noe påvirket av tiltaket. Turruten er beskrevet på UT.no med to alternative ruter der begge først følger samme sti langs vestsiden av Grødalselva mot Bekkestølsnuten. Påvirkningen av denne stien er tidligere beskrevet for Bekkestølsnuten og tiltaket vil medføre visuelle forstyrrelser i et ellers urørt landskap. Påvirkningsgraden for denne turruten vurderes, på lik linje som Bekkestølsnuten, til *Forringet* for rørgatealternativ 1 og 2.

Nonskiljenuten

Turmålet Nonskiljenuten vil ikke bli spesielt påvirket av foreliggende tiltak. Tiltakets visuelle endringer samt støy under anleggsfasen vil trolig ikke påvirke turmålet ettersom distansen mellom tiltaket og turmålet er ganske stor (ca. 2,5km i luftlinje og 438 høydemeter). I følge lokalkjente i området går turruten opp til denne fra østsiden og ikke via Grødalen. Hverken turruten eller turmålet vil dermed bli spesielt påvirket av tiltaket og påvirkningsgraden vurderes til *Ubetydelig*. Rørgatetraséalternativene har lite å si for dette friluftslivsområdet.

6.2.3 Samlet oversikt over tiltakets påvirkninger

I tabell 6.1 er en samlet oversikt over tiltakets påvirkning på de ulike friluftslivsforekomstene gitt. Påvirkningen er gitt for både rørgatealternativ 1 og rørgatealternativ 2. Det er primært turstiene og turopplevelsene i og rundt Grøtdalselva og Grødalen som vil bli påvirket av tiltaket.

Tabell 6.1. Samlet oversikt over tiltakets påvirkninger i driftsfasen.

Forekomst	Verdi	Påvirkning Rørgatealternativ 1	Påvirkning Rørgatealternativ 2
Saudafjella friluftsområde	Stor ▲	Ubetydelig	Ubetydelig
Hovlandsnuten	Stor ▲	Ubetydelig	Ubetydelig
Skeivane – Storvassbu	Stor ▲	Ubetydelig	Ubetydelig
Nordstøldalen skiløype	Middels ▲	Ubetydelig	Ubetydelig
Bekkestølsnuten	Middels ▲	Forringet ▲	Forringet ▲
Nordreskårnuten	Noe verdi ▲	Forringet ▲	Forringet ▲
Nonskiljenuten	Noe verdi ▲	Ubetydelig	Ubetydelig

7 KONSEKVENSER

7.1 Nullalternativet

Nullalternativet er ingen endring fra dagens situasjon og har derfor ingen miljøskade for friluftsliv.

7.2 Konsekvenser for friluftsliv

I tabell 7.1 utledes tiltakets konsekvens ved at verdi og påvirkning sammenholdes i hht. figur 3.3. Tiltakets samlede konsekvens utledes i hht. tabell 3.6.

Konsekvensen for friluftslivsforekomstene varierer fra *Ubetydelig* til *Noe konsekvens*. Av de kartlagte friluftslivsforekomstene er det primært turstiene og turopplevelsene i og rundt Grødalselva og Grødalen som vil bli påvirket av tiltaket. Påvirkningen består primært av visuelle forstyrrelser i et eller urørt landskap. Tiltakets samlede konsekvens er vurdert til **Noe negativ konsekvens**, uansett rørgatealternativ. Rørgatealternativ 2 vurderes allikevel som noe bedre enn alternativ 1, da rørgatealternativ 2 er lenger unna stiene i området enn alternativ 1.

Tabell 7.1. Sammenstilling av verdi, påvirkning og utledning av konsekvenser for friluftsliv gitt foreliggende tiltak.

Forekomst	Verdi	Påvirkning		Konsekvens	
		Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 1	Alternativ 2
Saudafjella friluftsområde	Stor	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Hovlandsnuten	Stor	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Skeivane – Storrassbu	Stor	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Nordstøldalen skiløype	Middels	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Bekkestølsnuten	Middels	Forringet ▲	Forringet ▲	Noe konsekvens (-)	Noe konsekvens (-)
Nordreskårnuten	Noe	Forringet ▲	Forringet ▲	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Nonskiljenuten	Noe	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig konsekvens (0)	Ubetydelig konsekvens (0)
Samlet konsekvens				Noe konsekvens	Noe konsekvens

7.3 Samlet belastning

Grødalen og Grødalselva er ikke tidligere berørt av større menneskelige inngrep. Det går imidlertid en 300 kV kraftledning over elvas nedre del, utenfor tiltakets influensområde. Denne kraftledningen er vurdert oppgradert til 430 kV ledning og to av traséalternativene for denne oppgraderte ledningen krysser Grødalselven der stien mot Bekkestølsnuten går (Statnett, 2023). Avhengig av hvilke traséalternativer som velges kan denne kraftledningen medføre betydelig visuelle forstyrrelser for friluftslivet i Grødalen. Disse forstyrrelsene vil komme i tillegg til kraftverket, og samlet vil de medføre en betydelig påvirkning på friluftslivet i dette området.

Forliggende tiltak vil og medføre redusert vannføring i et tidligere urørt vassdrag. Det er flere andre kraftverk i området som alt har medført redusert vannføring i omkringliggende elver, her Risvolluelva, Risvollfossen og Mosbakka kraftverk. Tiltaket er derfor vurdert å bidra til den samlede belastningen av reduserte friluftslivskvaliteter tilknyttet fosser og stryk. Tiltaket vil og bidra til økt menneskelige inngrep og tap av urørt natur. Urørt natur er av stor verdi for friluftslivet og en bit-for-bit-nedbygging av naturen medfører økt belastning på denne verdien. Forholdet til inngrepsfri natur (INON) belyses i et eget notat.

8 ANBEFALINGER OG AVBØTENE TILTAK

Rørgatealternativ 2 anbefales over alternativ 1 ettersom rørgatealternativ 2 er lenger unna stiene i Grødalen enn alternativ 1. Anleggsarbeidet vil påvirke friluftslivet mens det pågår. Det vil derfor være fordelaktig om anleggsarbeidets støyende aktiviteter ikke forekommer i helger og på kvelder samt reduseres eller unngås i sommerhalvåret når det vanligvis er høysesong for å gå turer. Tilgjengeligheten av friluftsområdene bør også ivaretas, både i anleggsfasen og permanent fase. Tiltakets terrenginngrep bør og reduseres der dette er mulig, f.eks. ved å plassere riggområder, veier og rørgate forsiktig i terrenget og utenom stiene. Det bør også sikres at aktiviteten tilknyttet anleggsfasen ikke medfører varige endringer på naturforholdene og vegetasjonen i terrenget – eksempelvis fra planering til riggområder, kjøreskader eller avrenning fra åpne masser eller betong. Tiltakets bygg og strukturer bør videre ha en nøytral utforming uten visuelt fremtredende elementer. Ideelt sett bør strukturene i størst mulig grad gå i ett med omgivelsene.

REFERANSER

Hovlandsnuten Opp. <https://hovlandsnuten.no/>

Lovdata 1957. Friluftsløven. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1957-06-28-16>

Miljødirektoratet 2014. Kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Veileder M-98|2013.
Forfatter(e): Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet 2019. Plan for friluftslivets ferdselsårer. Veileder M-1292 | 2019.
Forfatter(e): Miljødirektoratet i samarbeid med Salten friluftsråd.

Miljødirektoratet 2023. Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder M-1941.
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/friluftsliv/>

Miljødirektoratet, Forvaltning av statlig sikra friluftslivsområder.
<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/friluftsliv/forvaltning-statlig-sikrede-friluftslivsomrader/>

Regjeringen. Stortingsmelding om friluftsliv (Meld.St. nr. 18 (2015-2016)) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet.

Rogaland fylkeskommune 2004. Fylkesdelplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern (FINK) fra 2004.

Statens Vegvesen 2018. Konsekvensanalyser – Håndbok V712.

Statens Vegvesen. Nasjonale sykkelruter.
<https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/reiseinformasjon/sykkelruter/>

Statnett 2023. *Sauda-Blåfalli, Oppgradering til 430 kV.*
<https://www.statnett.no/contentassets/b3764d9ac94845db8a351bd9afa22f2f/melding-sauda-blafalli-september-2023.pdf>

Turistforeningens karttjeneste, UT.no: <https://ut.no/turforslag/116605>

Veileder M98 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder (Miljødirektoratet 2014b)

ANDRE KILDER

Sauda Ferie og Fritid, epost-kontakt

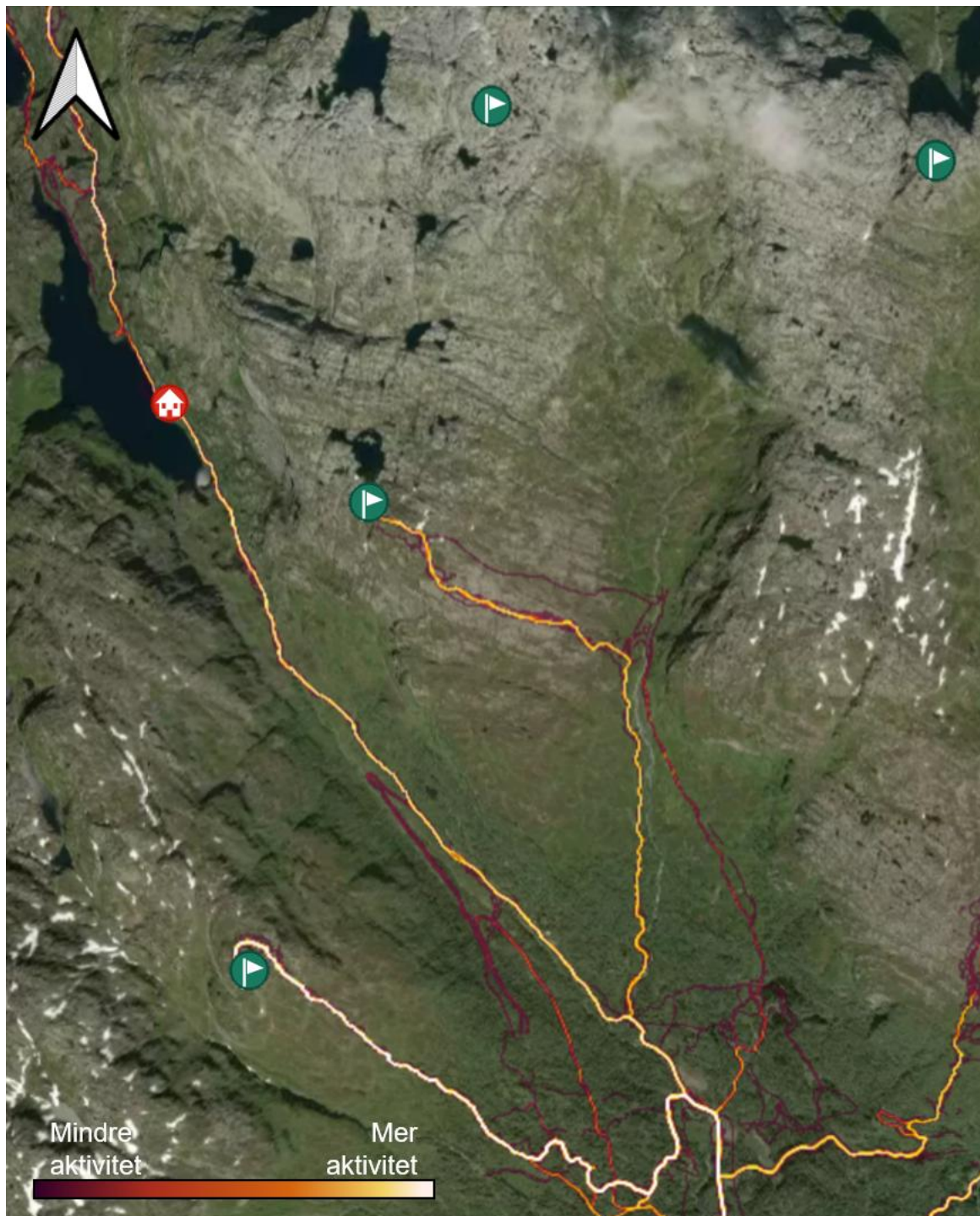
Sauda Turlag, telefonkontakt

Haugesund turistforening, telefonkontakt

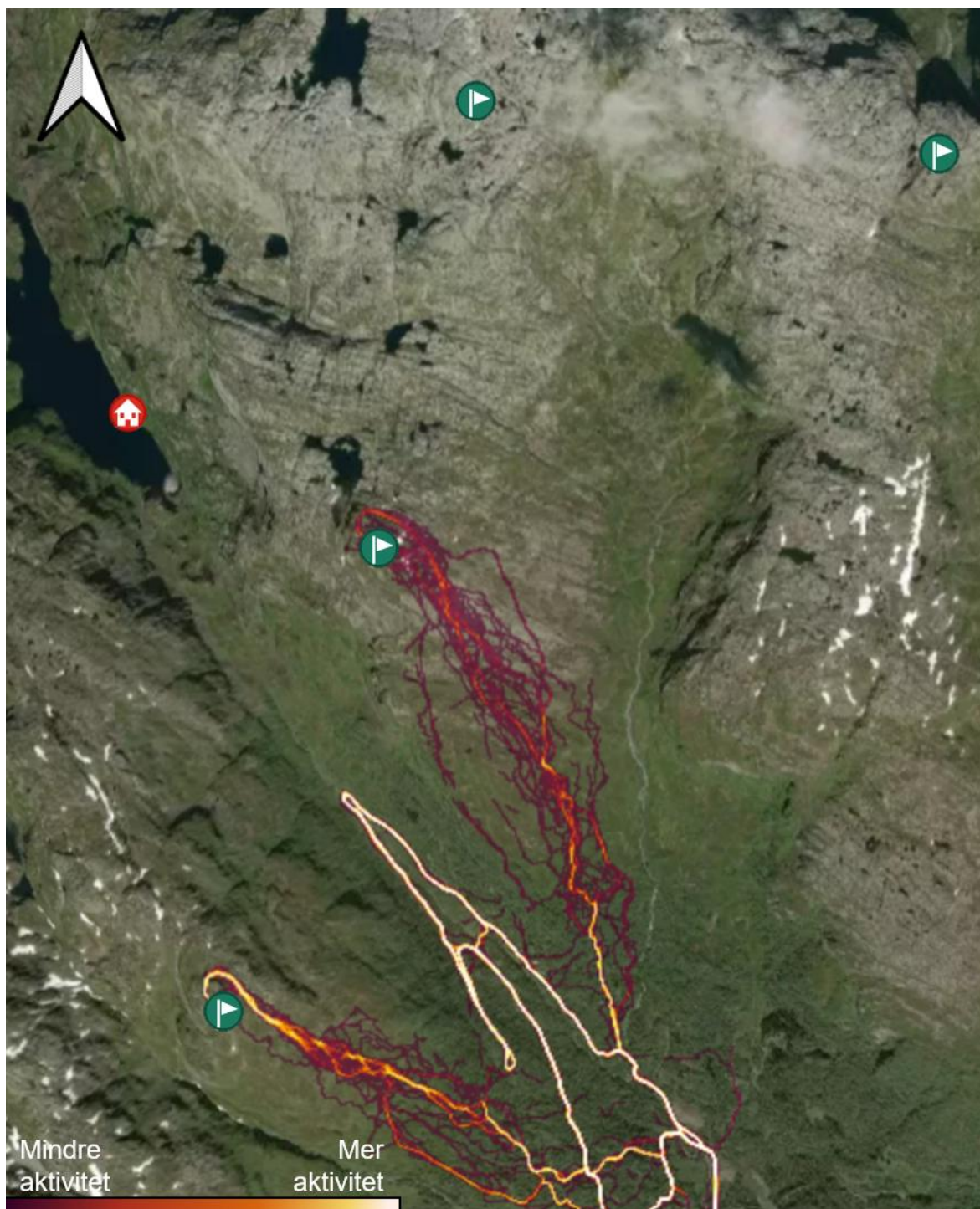
Andreas Fløgestad, Sauda kommune.

VEDLEGG 1 – VARMEKART FRA STRAVA

Varmekart fra Strava.com der bruksfrekvensen av tur- og skigåere i området er vist.

Figur V1.2. Varmekart fra Strava.com der bruksfrekvensen av turgåere i området er vist.

Figur V1.2. Varmekart fra Strava.com der bruksfrekvensen av skigåere i området er vist.